

Az Erdőtelepítések költségelemzése 1997-2004.

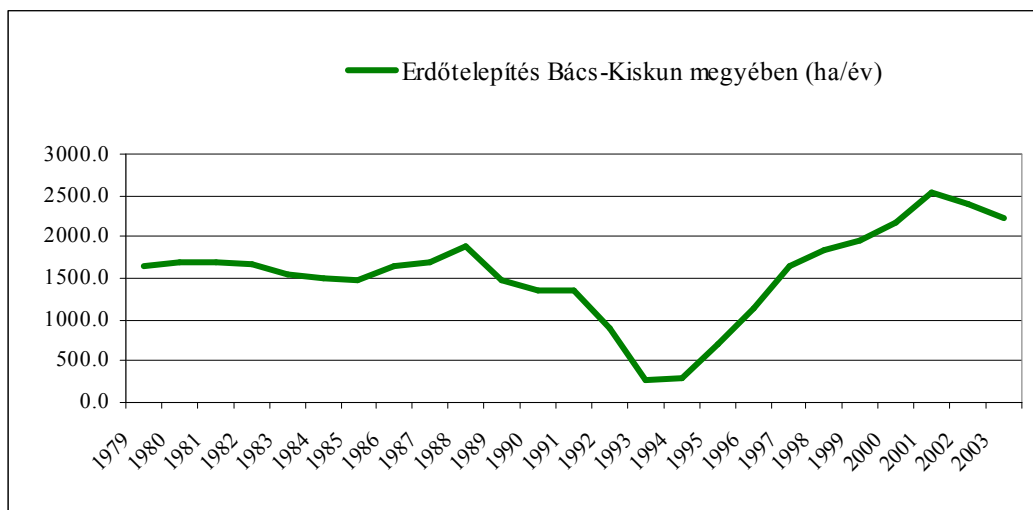
Szulcsán Gábor
KEFAG Rt. Erdészeti Szaporítóanyag Termesztési Központ
Kecskemét

Bevezetés

A tanulmány az erdőtelepítések költségeinek változását mutatja be a KEFAG Rt. adatai alapján, az elmúlt 8 év vonatkozásában.

A első részben egy általános áttekintést adok az erdősítésekről, a második részben pedig ezek pénzügyi vonatkozásait tárgyalom. Elkészítettem a főbb célállomány-típusok 1997-2004. közötti költségeinek elemzését az első kivittől a befejezésig. A számítások során törekedtem arra, hogy az eredmények csak a mindenképpen felmerülő költségeket tartalmazzák, így küszöbszámoknak tekinthetők. A felhasznált adatok 2003-ig tényszámok alapján, 2004-re vonatkozóan, előzetes, becsült adatokkal dolgoztam.

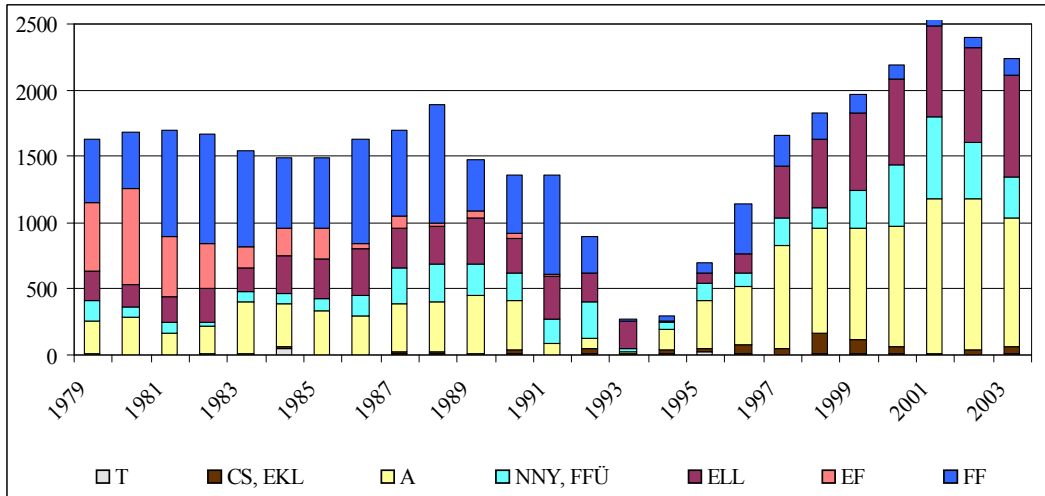
Erdőtelepítés

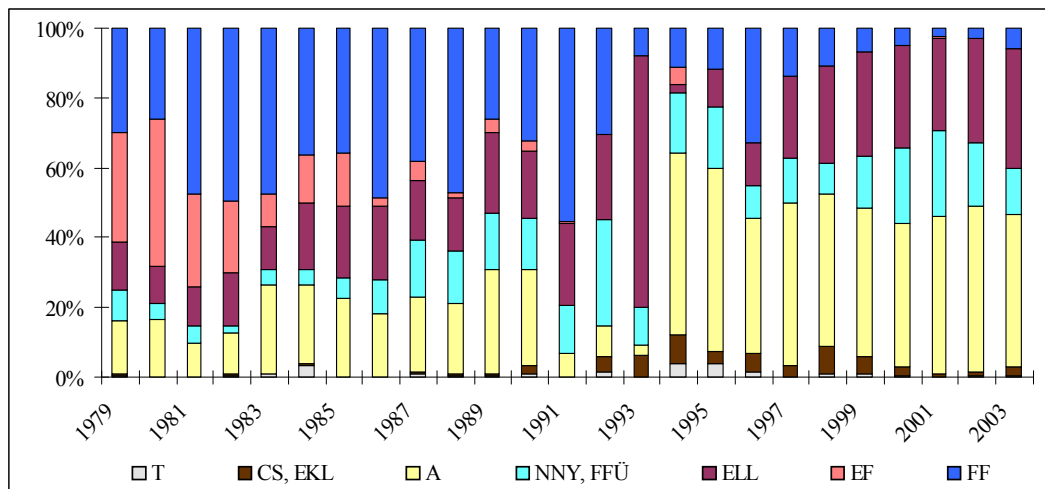
1. ábra Első kivittélü erdőtelepítés és fásítás 1979-2003. közötti időszakban, Bács-Kiskun megyében

A múlt

Az 1. ábrán jól látható a rendszerváltást megelőző években az erdőtelepítés mértéke átlagosan 1600 ha/év körüli nagyságrendben volt. A rendszerváltás zavaros éveiben az erdőtelepítés területe drasztikusan lecsökkent. 1993—1994 volt a mélypont. 1995-től rohamosan elkezdett növekedni és 1997-re elérte a 10 évvel azelőtti szintet, de ekkor már szinte kizárólag magántulajdonban álló területeken folyik a munka. 2001-ben érte el eddigi maximumát.

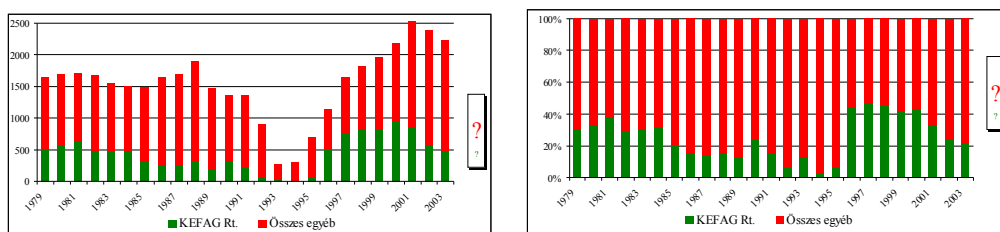
2. ábra Az erdőtelepítések célállomány-típusainak összetétele ha/év –ben

3. ábra Az erdőtelepítések célállomány-típusainak %-os összetétele

A 2. és 3. ábrán jól látható, hogy a rendszerváltás előtti időszakban igen magas volt a fenyők részaránya. Megfigyelhető, hogy 1995-től, a kárpótlások után, a magán szektorba került területeken induló erdőtelepítésekben a gazdák előszeretettel választják az akácot.

Az erdeifenyő az utolsó nyolc évben szinte teljesen kiszorult, a hazai nyár részaránya az akáchoz hasonlóan emelkedett, a nemesnyár részaránya többé-kevésbé állandó képet mutat. A 90-es évek végén az egyéb keménylomb és a tölgytelepítések biztatóan megindultak, de mára területük és részarányuk is csekély.

4. ábra Az erdőtelepítések kivitelezői

A 90-es évek közepén felfutó erdőtelepítésekben a KEFAG Rt. az előző időszakhoz képest pozícióját megerősítette, és a telepítések több mint 40%-át végezte el. A diagrammokból jól látható, hogy 2001-óta kis mértékben, de folyamatosan csökken az erdőtelepítés területe és a KEFAG Rt. részesedése is visszazorulóban van az erdőtelepítések kivitelezését tekintve.

A jelen

Az erdőtelepítési kedv 2003-ban enyhe, 2004-ben pedig, már jelentős visszaesést mutat. A csökkenő tendencia elsősorban az Európai Unió csatlakozásunk körüli bizonytalanságokra vezethető vissza. A gazdák kívárnak, a gazdák és a kivitelezők a bizonytalan támogatási környezetben nem tudják, nem akarják felvállalni a kockázatot, hogy a támogatást nem kapják meg, támogatás nélkül nem tudják, nem akarják vállalni, előfinanszírozni az erdőtelepítés költségeit.

2004 március elején megjelent a 6/2004-es (I.22.) Korm. rendelet az Európai Unió közös forrásaiból származó agrártámogatások, az azokhoz kapcsolódó, nemzeti költségvetésből nyújtott kiegészítő támogatások, valamint a nemzeti hatáskörben nyújtott agrártámogatások igénybevételének feltételeiről. A rendelet a nem mezőgazdasági területen végzett erdőtelepítések támogatásáról

rendelkezik. Mivel a telepítések általában szántó vagy rét, legelő művelési ágú területeken valósulnak meg ezért mindenki feszülten várta a mezőgazdasági területek erdősítésével kapcsolatban megjelenő pályázati lehetőségeket.

Szeptember 11-én jelent meg a *132/2004.(IX.11) FVM rendelet a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján az Európai Unió által társfinanszírozott mezőgazdasági területek erdősítéséhez nyújtott támogatás igénybevételének részletes szabályairól*. A bizonytalanság, az információéhség, a kiváráskövetkeztében a rendelet megjelenése után kezdtek csak el a telepítési tervdokumentáció összeállítását és nem készültek el a rendeletben meghatározott határidőig. Az ÁESZ Kecskeméti Igazgatóságához október 15.-ig 2007 ha-ra érkezett be pályázat.

2004-es évet már teljes jogú tagként kezdtük az Európai Unióban, de a 2004-öszi telepítési szezonban az utolsó pillanatig feszült volt a hangulat. Az elhúzódó fagymentes ősz hátráltatta a munkák megkezdését.

A jövő

A beadott pályázatok, a megvalósult erdőtelepítések tényadatai alapján az elkövetkező években az erdőtelepítési kedv továbbra is megmarad, a támogatási körülmények rendeződése után növekedni fog. A közeljövőben az 200-2500 ha/év erdőterület növekedéssel számolhatunk Bács-Kiskun megyében.

Az erdőtelepítések költségelemzése

A vizsgálatok célja

A költségek és a telepítések után igényelhető normatív támogatás összevetésével megállapítottam, milyen mértékben fedezi az állami támogatás a felmerülő költségeket. Ezzel az volt a célom, láthatóvá válják, hogy ráfordítások és a bevételek milyen arányban vannak, a támogatottság az időben hogyan változott, hol tart.

Az alapok

A vizsgálatok alapjául az 1997-2004 ig terjedő időszak erdőtelepítések költségeit és támogatási normáit vettem. Az erdőtelepítések befejezetté nyilvánításig a felmerülő költségeket állítottam szembe a befejezett kori egységár összegével, ezen belül az egyes évek pénzügyi mérlegét nem vizsgáltam. A 2004-es évre már a 132/2004(IX.11.) FVM rendeltben Európai

Unió által társfinanszírozott mezőgazdasági területeken történő erdősítésekhez igénybe vehető támogatásokkal számoltam. A kapható támogatási összegből leszámoltam a kifizetendő ÁFÁ-t, az összehasonlíthatóság érdekében. Mivel a támogatási cél megvalósítására a ráfordítások után nem igényelhető vissza az ÁFA.

A költségek megállapításánál az adott évben kiadott vállalkozói árjegyzékekből és a KEFAG Rt. év végi tényszámaiból indultam ki (Erre azért volt szükség, mert az árak, vállalkozói díj a területtől, a megbízás gyakoriságától, a kézi munkaerő árától jelentős mértékben függ, nagy szórás van az adatokban, ezért ahol jelentős eltérést tapasztaltam ott átlagoltam, korrigáltam az árakat.) Különös figyelmet fordítottam arra, hogy csak a közvetlen költségek kerüljenek be a számításokba.

Az elemzéseket a négy leggyakoribb célállomány – típusra készítettem el: A NNY, ELL, F.

Ezek a Bács-Kiskun megyei telepítések 97%-át teszik ki. (Az ELL gyakorlatilag szürkenyart, az F fekete fenyőt jelent).

A forrásadatok begyűjtése során 2000. évig ültetési szezonra bontott adatokat találtam, az utána következő években (az integrált vállalatirányítási rendszer üzembe helyezésének köszönhetően) naptári évekre vonatkozó forrásadataim vannak. A részeredmények összehasonlíthatósága érdekében az ültetési szezonra vonatkozó bemenő adatokat lineáris interpolációval naptári évekre számítottam. A naptári évben gondolkodás mellett szól az a tény is, hogy a normatív támogatás összege is a naptári évek szerint adott.

Módszer

Termőhelyi-feltárás, erdőtelepítési kiviteli terv készítésének költsége

Az erdőtörvény kimondja: „az erdőgazdálkodó erdő telepítését – ha e törvény másként nem rendelkezik – csak jóváhagyott telepítési – kivitelezési terv alapján végezheti.” E tervet termőhely-feltárási szakvélemény alapján erdőmérnök készítheti el. Ezek hiányában az erdőtelepítés nem végezhető el. A tervezés költsége az erdőtelepítés költségeitől nem választható el.

Kivitelezés költségek

Mélyforgatás

A sikeres erdőtelepítés egyik biztosítója a mélyforgatás. A költség, az adott évre, a KEFAG Rt. Főkönyvében szereplő, a munkaműveletre vonatkozó vállalkozói díjak átlaga alapján vettem.

Ültetés

Az ültetési technológia szerint lombcsemetéket a mélyforgatással egy menetben „eke után” a fenyő csemetéket ültetőgéppel ültetjük. A költség, az adott évre, a KEFAG Rt. főkönyvében szereplő, a munkaműveletre vonatkozó vállalkozói díjak átlaga alapján vettem.

Csemete ár

A KEFAG Rt. adott évben aktuális csemeteárjegyzékéből vettem át az adatokat. Az árjegyzéki árak ültetési szezonra vonatkoznak (ősztől tavaszig érvényesek), ebből következik, hogy egy naptári évben két ár – egy tavasz és egy őszi – jelentkezik. A számításoknál a tavaszi árakat használtam.

A KEFAG Rt. tényszámai alapján átlagosan 10%-os pótlással számoltam lomb és fenyő telepítése esetén egyaránt.

Célállomány	Csemete méret	Csemeteigény (db/ha)	Pótlás +10% (db)	Összesen (db)
Akác	1/0, 60+	5000	500	5500
NNY	0/1/0, A	625 (4*4-es hálózat)	63	688
ELL	1/0, 60+	5000	500	5500
F	2/0, 8/20	8500	850	9350

1. táblázat A KEFAG R.T. erdőtelepítéseinél alkalmazott csemete szám (db/ha)

Ültetés után törevágás

A Duna-Tisza köze mostoha termőhelyi viszonyai között, általános gyakorlat, számolni kell a lombcsemeték ültetést követő törevágásával. A költség, az adott évre, a KEFAG Rt. főkönyvében szereplő, a munkaműveletre vonatkozó vállalkozói díjak átlaga alapján vettem.

Ápolás pótlás költsége

Év	Lomb				Fenyő	
	Tőrevágás	Tárcsázás	Kapálás	Egyszálra metszés	Tárcsázás	Kapálás
1.	1	3	3	1	3	3
2.	-	2	1	-	3	2
3.	-	-	-	-	3	1
4.					2	-
5.					2	-
Összesen	1	5	4	1	13	6

2. táblázat A KEFAG R.T-nél alkalmazott erdősítés ápolási gyakorlat

A költségeket, az adott évre, a KEFAG Rt. főkönyvében szereplő, a munkaműveletre vonatkozó vállalkozói díjak átlaga alapján vettem.

Egyéb közvetlen költség

Igazolások költsége

Az 1998/99-es ültetési szezontól kezdve állami támogatás igénybe vételéhez az igénylőnek a pályázati kérelem benyújtását, ill. a támogatás igénybevételét megelőző hatvan napnál nem régebben kiállított igazolással kell igazolnia, hogy lejárt adó-, vám-, egészség-, nyugdíjbiztosítási hátralékkal nem rendelkezik.

Az állami támogatást legjobb esetben 3 év (gyorsan növény lomb), ill 5 év (fenyő) alatt volt felvehető évi két részletben. Ez minimum 6, ill 10 kifizetést jelentett, s minden alkalommal kötelező volt beszerezni az új igazolásokat. 2004-től az igazolások beszerzése már nem terheli a gazdálkodót. Az Unió által társfinanszírozott telepítések esetén viszont számításba kell venni, hogy a gazdálkodónak rendelkeznie kell a telepítéshez szükséges forrás teljes összegével, mert a támogatást utólag, a telepítés költségeinek felmerülése után kaphatja meg a gazdálkodó. A felmerülő költségek kifizetése és a támogatás folyósítása között eltelt idő meghaladhatja 12-18 hónapot.

Egyéb közvetlen költségek

Az erdőtelepítést számos egyéb közvetlen költség terheli. Ilyen pl. a kivitelezés szakmai irányítójának (kötelezően alkalmazandó szakember) bére, gépkocsi futás, (terepi kiszállás, csemete szállítás, munkák, pl. társcsázás, kapálás terepi ellenőrzése, ...)

Ezen költségek nagyságrendjét meghatározni nem könnyű feladat, Az erdőgazdaság többéves tapasztalata alapján ez az össze költség 20-25%-a. A számításoknál 20%-os egyéb közvetlen költséggel kalkuláltam.

Közvetlenül el nem számolható költségek

A számításoknál erdészeti általános költséggel, vállalati általános költséggel nem számoltam

Költségszámítások

(A költségszámítások nettó árakat tartalmaznak.)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
	Ft/ha							
<i>Talajvizsgálat</i>	1100	1100	1300	1400	1600	1850	2000	2200
<i>Szakovélemények, pályázat</i>	4500	5000	5500	6000	6500	7000	7500	7800
Összesen:	5600	6100	6800	7400	8100	8850	9500	10000

3. táblázat A termőhely-feltárás és az erdőtelepítési kiviteli terv készítésének költsége

<i>Munkaművelet Ft/ha</i>	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>Tervezési költség</i>	5600	6100	6800	7400	8100	8850	9500	10000
<i>Mélyforgatás</i>	40000	45000	50000	55000	56000	59000	63000	70000
<i>Ültetés eke után</i>	7600	8500	9500	11500	12000	11000	11000	11000
<i>Ültetés ültetőgéppel</i>	13000	15000	17000	17000	18000	19000	21000	23000
<i>Ültetés utáni tőrevágás</i>	3100	3500	4000	4000	4000	4000	3900	4050
<i>Tárcsázás</i>	2000	2400	3000	3000	3000	3500	3200	3250
<i>Kapálás</i>	7500	8500	10000	10000	10000	11000	9800	11000
<i>Egyszálra metszés</i>	4500	5100	6000	6000	6000	6200	6500	6500
<i>Pótlás</i>	16000	20000	24000	24000	28000	32000	36000	37250

4. táblázat A kivitelezés, a pótlás és az ápolás költsége a KEFAG R.T -nél

Célállomány típus	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
	Ft/db							
<i>Akác</i>	6.8	7	7.5	9	9	9	9	9
<i>Nemesnyár</i>	30	35	40	42	45	45	45	45
<i>Egyéb lágylomb (SZNY)</i>	9	11	12	13	14.5	15	15	15
<i>Fenyő (Fekete fenyő)</i>	3.8	4.5	5	7	8	8	10	11

5. táblázat A csemete egységára a vizsgált időszakban

Célállomány típus	Felh. csemete	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
		Ft/ha							
<i>Akác</i>	5500	37400	38500	41250	49500	49500	49500	49500	49500
<i>Nemesnyár</i>	687.5	20625	24063	27500	28875	30938	30938	30938	30938
<i>Egyéb lágylomb (SZNY)</i>	5500	49500	60500	66000	71500	79750	82500	82500	82500
<i>Fenyő (Fekete fenyő)</i>	9350	35530	42075	46750	65450	74800	74800	93500	102850

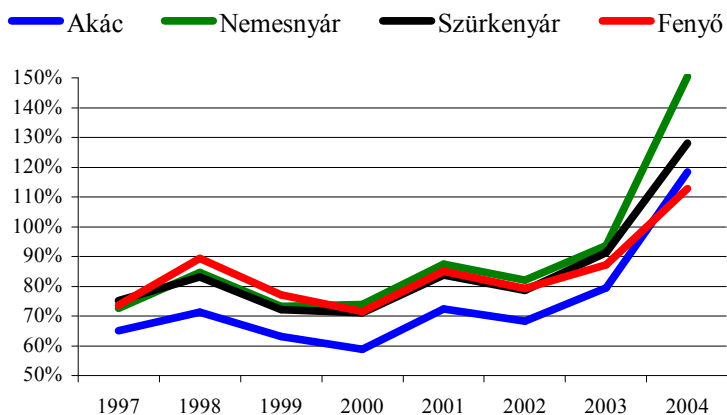
6. táblázat A felhasznált csemete ára (telepített + pótoló csemete) a KEFAG R.T-nél

Munkaművelet Ft/ha	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>Egyéb közvetlen ktg.</i>								
Igazolások költsége	A költségek 20 %-a							

7. táblázat Egyéb közvetlen költség

Összesen:

A) 2004-től az unió által társfinanszírozott mezőgazdasági területek erdősítéséhez nyújtott támogatás igénybevételével **nem védett mezőgazdasági területen**

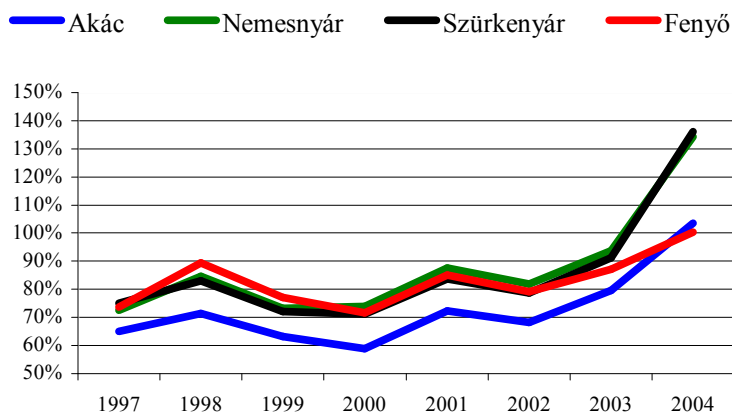

1. diagramm A különböző célállomány-típusok támogatottsága 1997-2004. között I.

AKÁC	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Kivitelezés, pótlás ápolás költsége	169 200 Ft	196 140 Ft	221 550 Ft	254 880 Ft	262 320 Ft	278 460 Ft	289 200 Ft	299 760 Ft
Állami támogatás	110 000 Ft	140 000 Ft	140 000 Ft	150 000 Ft	190 000 Ft	190 000 Ft	230 000 Ft	355 128 Ft
TÁMOGATOTTSÁG %-BAN	65%	71%	63%	59%	72%	68%	80%	118%
Támogatottság átlag 1997-2003	68 %							
NEMESNYÁR	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Kivitelezés, pótlás ápolás költsége	151 726 Ft	177 432 Ft	204 660 Ft	230 155 Ft	240 072 Ft	256 212 Ft	266 952 Ft	277 512 Ft
Állami támogatás	110 000 Ft	150 000 Ft	150 000 Ft	170 000 Ft	210 000 Ft	210 000 Ft	250 000 Ft	417 164 Ft
TÁMOGATOTTSÁG %-BAN	72%	85%	73%	74%	87%	82%	94%	150%
Támogatottság átlag 1997-2003	81%							
SZÜRKENYÁR	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Kivitelezés, pótlás ápolás költsége	186 360 Ft	216 600 Ft	249 600 Ft	281 280 Ft	298 620 Ft	318 060 Ft	328 800 Ft	339 360 Ft
Állami támogatás	140 000 Ft	180 000 Ft	180 000 Ft	200 000 Ft	250 000 Ft	250 000 Ft	300 000 Ft	434 889 Ft
TÁMOGATOTTSÁG %-BAN	75%	83%	72%	71%	84%	79%	91%	128%
Támogatottság átlag 1997-2003	79%							
FENYŐ	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Kivitelezés, pótlás ápolás költsége	203 433 Ft	234 903 Ft	272 355 Ft	321 420 Ft	340 680 Ft	366 180 Ft	401 400 Ft	425 520 Ft
Állami támogatás	150 000 Ft	210 000 Ft	210 000 Ft	230 000 Ft	290 000 Ft	290 000 Ft	350 000 Ft	480 256 Ft
TÁMOGATOTTSÁG %-BAN	74%	89%	77%	72%	85%	79%	87%	113%
Támogatottság átlag 1997-2003	80%							

8. táblázat A különböző célállomány-típusok támogatottsága 1997-2004. között

B) 2004-től az unió által társfinanszírozott mezőgazdasági területek erdősítéséhez nyújtott támogatás igénybevételével védett mezőgazdasági területen

2. diagramm A különböző célállomány-típusok támogatottsága 1997-2004. között II.

AKÁC	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Kivitelezés, pótlás ápolás költsége	169 200 Ft	196 140 Ft	221 550 Ft	254 880 Ft	262 320 Ft	278 460 Ft	289 200 Ft	299 760 Ft
Állami támogatás	110 000 Ft	140 000 Ft	140 000 Ft	150 000 Ft	190 000 Ft	190 000 Ft	230 000 Ft	310 605 Ft
TÁMOGATOTTSÁG %-BAN	65%	71%	63%	59%	72%	68%	80%	104%
Támogatottság átlag 1997-2003	68%							
NEMESNYÁR	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Kivitelezés, pótlás ápolás költsége	151 726 Ft	177 432 Ft	204 660 Ft	230 155 Ft	240 072 Ft	256 212 Ft	266 952 Ft	277 512 Ft
Állami támogatás	110 000 Ft	150 000 Ft	150 000 Ft	170 000 Ft	210 000 Ft	210 000 Ft	250 000 Ft	372 852 Ft
TÁMOGATOTTSÁG %-BAN	72%	85%	73%	74%	87%	82%	94%	134%
Támogatottság átlag 1997-2003	81%							
SZÜRKENYÁR	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Kivitelezés, pótlás ápolás költsége	186 360 Ft	216 600 Ft	249 600 Ft	281 280 Ft	298 620 Ft	318 060 Ft	328 800 Ft	339 360 Ft
Állami támogatás	140 000 Ft	180 000 Ft	180 000 Ft	200 000 Ft	250 000 Ft	250 000 Ft	300 000 Ft	461 687 Ft
TÁMOGATOTTSÁG %-BAN	75%	83%	72%	71%	84%	79%	91%	136%
Támogatottság átlag 1997-2003	79%							
FENYŐ	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Kivitelezés, pótlás ápolás költsége	203 433 Ft	234 903 Ft	272 355 Ft	321 420 Ft	340 680 Ft	366 180 Ft	401 400 Ft	425 520 Ft
Állami támogatás	150 000 Ft	210 000 Ft	210 000 Ft	230 000 Ft	290 000 Ft	290 000 Ft	350 000 Ft	427 082 Ft
TÁMOGATOTTSÁG %-BAN	74%	89%	77%	72%	85%	79%	87%	100%
Támogatottság átlag 1997-2003	80%							

9. táblázat. A különböző célállomány-típusok támogatottsága 1997-2004. között II.

Értékelés

Az 1. diagrammon bemutatott célállományok támogatottságának értékelésénél figyelembe kell venni, hogy a 2004-évre számított támogatási összeget a 132/2004-es (IX.11)FVM rendelet mellékleteiben közölt Euro/ha és Euro/ha/év adatokkal számoltam, 242,66 Ft/Euro árfolyamon, nem védett mezőgazdasági területen történő erdőtelepítésre vonatkozó értékekkel.

Az adatsorokból jól látható, hogy 1997-2003-ig a támogatottság átlagosan az akácnál 68 %, a másik három célállomány típusnál 79-81 %. Az Uniós csatlakozás után a társfinanszírozott mezőgazdasági területek erdősítéséhez pályázható támogatások révén a tevékenység támogatottsága jelentősen megnőtt. Minden esetben elmondható, hogy a jelenlegi Euro árfolyam mellett az erdőtelepítés ösztönzött, jól támogatott tevékenység. Amennyiben a kormánynak sikerül az erős Forintot gyengíteni, akkor a támogatottság mértéke még emelkedhet is.

Az értékeléséből az is kitűnik, hogy a fenyő célállomány-típus támogatottsága az utóbbi időszakban a többiekhez képest folyamatosan csökkent.

1997 évtől a nemesnyár célállomány-típus a támogatottsági mutatóival fokozatosan vette át a vezető szerepet.

A diagrammokról és a táblázatokról leolvasható, hogy a támogatásokat 2-3 évente korrigálták. Az értékek felülvizsgálatakor akácnál a 70 %, a másik három célállomány-típusnál a 80 % körüli átlagérték elérése lehetett a cél, mindemellett egy nagyon enyhe növekedés látszik 2003-ig.

Az erdőtelepítési egységárak ilyen jelentős mértékű emelkedése megindíthatná a régóta hirdetett erdőtelepítési programokhoz a gazdák, a tulajdonosok nagyobb tömegét. Jelentős problémát jelent a korábbi támogatási rendszerhez képest az, hogy a telepítés teljes költségét előre meg kell finanszírozni, előleg igénybevételére nincs lehetőség. A forráshiány miatt elutasított erdőtelepítéseket a tulajdonosok tőkehiány miatt biztos, hogy nem fogják saját forrásból megvalósítani. Az erdőtelepítés elvégzése után, a telepítésre támogatás, utólag, már nem adható.

Köszönetnyilvánítás:

Köszönetet szeretnék mondani Dr. Gácsi Zsoltnak, a témában korábban elkészített tanulmányának rendelkezéseimre bocsátásáért, Vass Ilonának, Gyenes Károlynak, Koczka Zoltánnak az alapadatok legyűjtésében nyújtott segítségéért, ÁESZ Kecskeméti Igazgatóságának a rendelkezéseimre bocsátott adatokért.